

Ministru kabineta noteikumi Nr. 406

Rīgā 2023. gada 13. jūlijā (prot. Nr. 36 79. §)

Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 2.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību, "zaļo" infrastruktūru, it īpaši pilsētvidē, un samazināt piesārņojumu" 2.2.3.4. pasākuma "Vides monitoringa attīstība harmonizētai vides un klimata datu informācijas nodrošināšanai" projektu iesniegumu pirmās atlases kārtas īstenošanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda vadības likuma 19. panta 6. un 13. punktu

I. Vispārīgie jautājumi**1. Noteikumi nosaka:**

- 1.1. kārtību, kādā īsteno Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 2.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību, "zaļo" infrastruktūru, it īpaši pilsētvidē, un samazināt piesārņojumu" 2.2.3.4. pasākuma "Vides monitoringa attīstība harmonizētai vides un klimata datu informācijas nodrošināšanai" (turpmāk – pasākums) pirmo projektu iesniegumu atlases kārtu (turpmāk – atlases kārtā);
- 1.2. pasākuma mērķi;
- 1.3. atlases kārtai plānoto un pieejamo finansējumu;
- 1.4. prasības Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta (turpmāk – projekts) iesniedzējam (turpmāk – projekta iesniedzējs), finansējuma saņēmējam un sadarbības partnerim;
- 1.5. atbalstāmo darbību un izmaksu attiecināmības nosacījumus;
- 1.6. vienkāršoto izmaksu piemērošanas nosacījumus un kārtību.

2. Pasākuma mērķis ir nodrošināt sabiedrību un iestādes ar savlaicīgu, kvalitatīvu un vispusīgu informāciju par vides stāvokļa izmaiņām, attīstot valsts vides monitoringa un kontroles sistēmas darbību un īstenojot sistemātiskus, regulārus un mērķtiecīgus vides stāvokļa novērojumus un mērījumus.

3. Projekta īstenošanas vieta ir Latvijas Republika.

4. Pasākuma atlases kārtas projektu uzraudzības rādītāji un to vērtības, kas sasniedzamas līdz 2029. gada 31. decembrim:

4.1. iznākuma rādītājs – teritorija, kurā ir uzstādītas gaisa piesārņojuma uzraudzības sistēmas. Iznākuma rādītāja vērtība tiek sasniegta, ja projektu ietvaros ir uzstādītas gaisa piesārņojuma uzraudzības sistēmas divās gaisa kvalitātes novērtēšanas un pārvaldības zonās (attiecināms, ja projektā ir paredzētas attiecīgās darbības);

4.2. iznākuma rādītājs – investīcijas jaunās vai modernizētās katastrofu monitoringa, gatavības, brīdinājuma un reaģēšanas sistēmās attiecībā uz dabas katastrofām. Iznākuma rādītāja vērtība tiek sasniegta, ja projektu ietvaros ir veikti ieguldījumi vismaz 10 875 000 *euro* apmērā, tai skaitā līdz 2024. gada 31. decembrim 1 087 550 *euro* apmērā;

4.3. rezultāta rādītājs – nodrošināts klimata un vides monitoringa. Rezultāta rādītājs tiek sasniegts, ja projektu ietvaros ir veikti ieguldījumi 58 vietās, lai izveidotu jaunas vai modernizētu esošās monitoringa vietas, sasniedzot vērtību – 242 vietas.

5. Atlases kārtu īsteno ierobežotas projektu iesniegumu atlases veidā.

6. Pasākuma ietvaros atbildīgās iestādes funkcijas pilda Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – atbildīgā iestāde).

7. Atlases kārtas īstenošanai plānotais un pieejamais kopējais attiecināmais finansējums ir vismaz 10 875 000 *euro*, tai skaitā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums – 9 243 750 *euro* un nacionālais līdzfinansējums, ko veido valsts budžeta līdzfinansējums, – vismaz 1 631 250 *euro*.

8. Attiecināmais Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējuma apmērs nepārsniedz 85 procentus no projekta kopējā attiecināmā finansējuma, un valsts budžeta līdzfinansējums ir vismaz 15 procenti no projekta kopējā attiecināmā finansējuma.

II. Prasības projekta iesniedzējam un sadarbības partnerim

9. Projekta iesniedzējs atlases kārtas ietvaros, kas pēc projekta iesnieguma apstiprināšanas kļūst par finansējuma saņēmēju, ir valsts kapitālsabiedrība, kurai deleģēti valsts pārvaldes uzdevumi valsts vides monitoringa veikšanai un vienotas vides informācijas sistēmas veidošanai un attīstībai, – Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs.

10. Projekta iesniedzējs kopā ar sadarbības partneri (ja attiecināms) plāno projektā sasniedzamos uzraudzības rādītājus un Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējumu atbilstoši šo noteikumu 4. punktā minētajiem rādītājiem un šo noteikumu 7. punktā minētajam pieejamam finansējumam.

11. Projekta iesniedzējs iesniedz vienu vai vairākus projektu iesniegumus. Ja projekta iesniedzējs plāno iesniegt vairākus projektu iesniegumus, tas nodrošina, ka visi projekti kopā nodrošina šo noteikumu 4. punktā minēto uzraudzības rādītāju izpildi un nepārsniedz šo noteikumu 7. punktā minēto finansējuma apjomu.

12. Šo noteikumu 18.2.2. apakšpunktā minētās atbalstāmās darbības īstenošanai projekta iesniedzējs kā sadarbības partneri piesaista Valsts vides dienestu.

13. Projekta iesniedzējs ar sadarbības partneri slēdz rakstveida sadarbības līgumu par pušu pienākumiem, tiesībām un atbildību projekta mērķa, rezultātu un rādītāju sasniegšanā un šo noteikumu 29. punktā minēto prasību nodrošināšanā, kā arī sadarbības partnera izveidotās infrastruktūras vai iegādāto iekārtu uzturēšanā atbilstoši normatīvajam aktam par kārtību, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu

ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā.

14. Sadarbības partneris:

14.1. ir atbildīgs par projekta mērķa, rezultātu un rādītāju sasniegšanu tādā apmērā, kā noteikts sadarbības līgumā;

14.2. iesaistās projekta īstenošanā ar saviem resursiem, tai skaitā ar tā īpašumā, valdījumā, turējumā vai lietojumā esošo nekustamo īpašumu vai finansējumu, kā arī nodrošina projekta ietvaros sadarbības partnera izveidotās infrastruktūras vai iegādāto iekārtu ekspluatāciju un uzturēšanu vismaz piecus gadus pēc noslēguma maksājuma veikšanas.

15. Atlases kārtas ietvaros netiek atbalstītas projekta iesniedzēja un sadarbības partnera aktivitātes, kurām atbalsts ir kvalificējams kā komercdarbības atbalsts.

16. Projekta iesniedzējs un sadarbības partneris (ja attiecināms), iesaistoties projekta īstenošanā, nodrošina, ka atlases kārtas ietvaros iegādātās iekārtas, informācijas sistēmas un izveidotā infrastruktūra tiek izmantota tikai pārvaldes uzdevumu un deleģēto pārvaldes uzdevumu īstenošanai.

17. Projekta iesniedzējs kopīgi ar sadarbības partneri (ja attiecināms) saskaņā ar projektu iesniegumu atlases nolikuma prasībām elektroniski sagatavo projekta iesniegumu un iesniedz to sadarbības iestādē, izmantojot Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmu.

III. Atbalstāmās darbības un attiecināmās izmaksas

18. Atlases kārtas ietvaros saskaņā ar vides politikas plānošanas dokumentos, deleģēšanas vai sadarbības līgumos noteiktajiem uzdevumiem ir atbalstāmas šādas darbības:

18.1. ūdens monitoringa attīstība:

18.1.1. hidroloģiskā monitoringa tīkla paplašināšana;

18.1.2. valsts pazemes ūdeņu monitoringa tīkla modernizācija;

18.2. atmosfēras gaisa monitoringa tīkla uzlabošana:

18.2.1. atmosfēras gaisa kvalitātes tīkla paplašināšana;

18.2.2. atmosfēras gaisa radioaktivitātes mērījumu nodrošināšana, tostarp radiācijas monitoringa staciju sistēmas modernizācija;

18.2.3. gaisa kvalitātes modelēšanas rīka izveide Latvijas teritorijai;

18.3. klimata datu informācijas nodrošināšana:

18.3.1. meteoroloģiskā tīkla paplašināšana, tai skaitā aeroloģiskās radiozondēšanas sistēmas modernizācija;

18.3.2. meteoroloģiskā radara sistēmas iegāde un uzstādīšana.

19. Atlases kārtas ietvaros projektiem plāno tiešās un netiešās attiecināmās izmaksas.

20. Tiešās attiecināmās izmaksas ietver šādas izmaksu pozīcijas atbalstāmo darbību īstenošanai:

20.1. būvprojekta izstrādes izmaksas, tai skaitā ar būvniecības ieceri un būvprojekta minimālā sastāvā sagatavošanu saistītās izmaksas, būvprojekta ekspertīzes izmaksas, ja ekspertīzes veikšanu nosaka būvniecības jomu regulējošie normatīvie akti, kā arī autorizraudzības un būvdarbu būvuzraudzības izmaksas, ja to veikšanu nosaka būvniecības jomu regulējošie normatīvie akti, – kopā ne vairāk kā 10 procenti no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām;

20.2. monitoringa un kontroles mēriekārtu un aprīkojuma iegādes un ar iekārtu uzstādīšanu saistītās infrastruktūras izveides izmaksas, tai skaitā iekārtu demontāžas izmaksas;

20.3. specializēti aprīkotu sauszemes transportlīdzekļu (mobilā laboratorija) iegādes izmaksas šo noteikumu 18. punktā minēto atbalstāmo darbību īstenošanai, ja tie ir cieši saistīti ar minēto darbību īstenošanu un ir nepieciešami iekārtu nepārtrauktas un kvalitatīvas darbības nodrošināšanai, mērķu sasniegšanai un monitoringa funkciju nodrošināšanai;

20.4. šādas ar informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu uzlabošanu saistītās izmaksas:

20.4.1. datu apstrādes sistēmu un pārraides iekārtu izstrādes un uzstādīšanas izmaksas;

20.4.2. licenču un programmatūru, tostarp piesārņojošo vielu modelēšanas rīka, iegādes izmaksas;

20.4.3. specializētās datortehnikas iegādes izmaksas;

20.5. jaunas infrastruktūras būvdarbu un esošās infrastruktūras atjaunošanas un modernizācijas izmaksas, tostarp pārbūves, demontāžas vai atjaunošanas izmaksas, tai skaitā izmaksas, kas saistītas ar veco monitoringa urbumu likvidēšanu (tamponēšanu) vai aizvietošanu ar jaunu urbumu;

20.6. pastāvīga elektropieslēguma izveides, apsardzes un videonovērošanas sistēmas piegādes un uzstādīšanas izmaksas;

20.7. esošās infrastruktūras stāvokļa diagnostikas izmaksas, tai skaitā esošo urbumu tehniskā stāvokļa pārbaudes izmaksas;

20.8. darbinieku apmācības un sertifikācijas izmaksas;

20.9. tiešās attiecināmās projekta vadības un īstenošanas personāla atlīdzības izmaksas, tai skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kuras saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulas (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (turpmāk – regula 2021/1060), 55. panta 1. punktu projekta iesniegumā plāno kā vienu izmaksu pozīciju, piemērojot izmaksu vienoto likmi sešu procentu apmērā no šo noteikumu 20. punktā minētajām tiešajām attiecināmajām izmaksām, kas nav atlīdzības izmaksas;

20.10. finansējuma saņēmēja un sadarbības partnera personāla darba braucieni un iekšzemes komandējumu un transporta pakalpojumu izmaksas (maksas par degvielu, sabiedriskā transporta izmantošana, viesnīcas izmaksas, dienas nauda), kurām piemēro metodiku par vienas vienības izmaksu standarta likmes aprēķināšanu un piemērošanu viena kilometra izmaksām un metodiku par iekšzemes komandējumu izmaksu segšanu;

20.11. darba vietas aprīkojuma iegādes izmaksas jaunu darba vietu radīšanai vai esošo darba vietu atjaunošanai, uzturēšanai un remontam ne vairāk kā 3000 *euro* apmērā vienai darba vietai visā projekta īstenošanas laikā personālam, kas projektā ir nodarbināts vismaz 30 procentus darba laika, ievērojot šādus nosacījumus:

20.11.1. ja projekta vadības vai īstenošanas personāls ir nodarbināts projektā normālu darba laiku, jaunradītas darba vietas aprīkojuma iegādes vai nomas izmaksas ir attiecināmas 100 procentu apmērā;

20.11.2. ja projekta vadības vai īstenošanas personāls ir nodarbināts projektā nepilnu darba laiku, jaunradītas darba vietas aprīkojuma iegādes vai nomas izmaksas ir attiecināmas proporcionāli darba slodzes procentuālajam sadalījumam;

20.11.3. ja projekta vadības vai īstenošanas personāls ir nodarbināts projektā daļlaiku, jaunradītas darba

vietas aprīkojuma iegādes vai nomas izmaksas ir attiecināmas, ņemot vērā darbinieka iesaistes periodu projektā pret projekta kopējo īstenošanas ilgumu, kā arī proporcionāli darba slodzes procentuālajam sadalījumam;

20.12. ar projekta darbībām tieši saistīto publicitātes pasākumu izmaksas, kas veiktas saskaņā ar normatīvo aktu par kārtību, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā, nepārsniedzot vienu procentu no projekta kopējām tiešajām attiecināmajām izmaksām.

21. Projekta netiešās attiecināmās izmaksas atbalstāmo darbību īstenošanai plāno kā vienu izmaksu pozīciju, piemērojot netiešo izmaksu vienoto likmi 15 procentu apmērā no šo noteikumu 20.9. apakšpunktā minētajām tiešajām attiecināmajām personāla atlīdzības izmaksām. Ja projekta īstenošanai tiek piesaistīts sadarbības partneris, netiešo attiecināmo izmaksu sadalījums starp projekta iesniedzēju un sadarbības partneri tiek noteikts sadarbības līgumā.

22. Atlases kārtas ietvaros projektam plāno rezerves izmaksas, kas saistītas ar būvniecību, – tās paredz ne vairāk kā 10 procentu apmērā no attiecināmo būvniecības izmaksu kopsummas.

23. Atlases kārtas ietvaros attiecināms ir projekta attiecināmo izmaksu pievienotās vērtības nodoklis, ja projekta iesniedzējs to nevar atgūt atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu jomā.

24. Projekta izmaksas ir attiecināmas no 2023. gada 1. janvāra, taču projekta darbības nevar būt pabeigtas pirms projekta iesnieguma iesniegšanas sadarbības iestādē.

IV. Atlases kārtas un projekta īstenošanas un uzraudzības nosacījumi

25. Sadarbības iestāde lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu, apstiprināšanu ar nosacījumu vai noraidīšanu pieņem mēneša laikā no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas.

26. Atlases kārtas ietvaros projektu īsteno saskaņā ar līgumu par projekta īstenošanu, bet ne ilgāk kā līdz 2029. gada 31. decembrim.

27. Projekta ietvaros iepirkumus veic saskaņā ar publiskos iepirkumus regulējošo normatīvo aktu prasībām, īstenojot atklātu, pārredzamu, nediskriminējošu un konkurenci neierobežojošu procedūru.

28. Ja attiecināms, projekta ietvaros, veicot iepirkumus, nodrošina vides prasību integrāciju preču, pakalpojumu un būvdarbu iepirkumos (zaļais publiskais iepirkums), kā arī publiskos iepirkumus īsteno sociāli atbildīgā veidā, piemērojot sociāli atbildīgā publiskā iepirkuma un inovatīvā publiskā iepirkuma nosacījumus.

29. Īstenojot projektu, finansējuma saņēmējs un sadarbības partneris (ja attiecināms):

29.1. nodrošina regulas 2021/1060 47. un 50. pantā noteiktos informācijas un publicitātes pasākumus saskaņā ar kārtību, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā, un Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda un Atveseļošanas fonda komunikācijas un dizaina vadlīnijām;

29.2. savā tīmekļvietnē ne retāk kā reizi sešos mēnešos ievieto aktuālu informāciju par projekta īstenošanu;

29.3. projekta izmaksu pieaugumu sedz no saviem līdzekļiem;

29.4. nodrošina, ka projektā plānotie darbi netiek finansēti vai līdzfinansēti, kā arī nav plānots tos finansēt vai līdzfinansēt no citiem valsts vai ārvalstu finanšu atbalsta instrumentiem;

29.5. nodrošina atsevišķu grāmatvedības uzskaiti par finansējuma izlietojumu projektā, nodalot tā ietvaros

veiktās darbības no citas saimnieciskās darbības;

29.6. pārliecinās, ka līdzfinansēto preču, pakalpojumu vai būvdarbu izmaksas atbilst tirgus cenai;

29.7. izstrādā kārtību, kādā pārliecinās par interešu konflikta neesību, tostarp identificē apstākļus, kuri izraisa vai var izraisīt interešu konfliktu, kas rada apdraudējumu vai kaitējumu projekta īstenošanā, nosaka veicamos pasākumus un izstrādā darbības plānu interešu konflikta preventīvai novēršanai un gadījumiem, kad interešu konflikts ir atklāts;

29.8. nodrošina, ka nekustamais īpašums, kurā tiks veiktas projektā paredzētās darbības, ir projekta iesniedzēja vai tā sadarbības partnera (ja attiecināms) īpašumā, valdījumā, turējumā vai lietojumā projekta īstenošanas laikā un vismaz piecus gadus pēc noslēguma maksājuma veikšanas;

29.9. nodrošina projekta rezultātu ilgtspēju un uzturēšanu vismaz piecus gadus pēc noslēguma maksājuma veikšanas, bet, ja projekta ietvaros izveidotās infrastruktūras vai iekārtu kalpošanas ilgums ir ilgāks, tad visu projekta iesniegumā norādīto infrastruktūras vai iekārtu kalpošanas laiku;

29.10. nodrošina šo noteikumu 4. punktā minēto rādītāju uzskaiti projekta īstenošanas laikā un vismaz piecus gadus pēc noslēguma maksājuma veikšanas;

29.11. nodrošina horizontālo principu "Nenodarīt būtisku kaitējumu", "Klimatdrošināšana", "Energoefektivitāte pirmajā vietā" un "Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana" ievērošanu, datu uzkrāšanu un ievadi Kohēzijas politikas fondu vienotās informācijas sistēmā projekta īstenošanas un pēcuzraudzības laikā;

29.12. nosaka būvdarbu veicējiem un pakalpojumu sniedzējiem šādus pienākumus:

29.12.1. projekta ietvaros radītos elektronisko iekārtu atkritumus un citus atkritumus apsaimniekot atbilstoši normatīvo aktu prasībām: nodrošināt to savākšanu, atkalizmantošanu, sagatavošanu pārstrādei un reģenerācijai, pārstrādi vai reģenerāciju sadarbībā ar attiecīgu piesārņojošās darbības atļaujas saņēmēju komersantu;

29.12.2. ja projekta ietvaros tiek apsaimniekoti azbestu saturoši materiāli, tos apstrādāt, transportēt un utilizēt atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām darbā ar azbestu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu;

29.13. šo noteikumu 20.3. un 20.5. apakšpunktā minēto attiecināmo izmaksu gadījumā sniegt informāciju par enerģijas patēriņu pirms projekta īstenošanas un trīs gadus pēc noslēguma maksājuma veikšanas.

30. Pēc līguma par projekta īstenošanu noslēgšanas sadarbības iestāde, pamatojoties uz finansējuma saņēmēja rakstisku avansa pieprasījumu, atbilstoši normatīvajiem aktiem par valsts budžeta līdzekļu plānošanas kārtību Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanai un maksājumu veikšanai 2021.–2027. gada plānošanas periodā nodrošina finansējuma saņēmējam avansa maksājumus, kurus var izmaksāt vairākos maksājumos, ievērojot, ka avansa un starpposma maksājumu kopsumma nepārsniedz 100 procentus no projektam piešķirtā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējuma un valsts budžeta finansējuma kopsummas.

31. Avansa maksājuma izlietošanas laiks finansējuma saņēmējam nepārsniedz deviņus mēnešus.

Ministru prezidents, ārlietu ministra pienākumu izpildītājs *A. K. Kariņš*

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs *M. Sprindžuks*